

Universitätsbibliothek Paderborn

Praxis Episcopalis

In Qva Episcoporum Non Tantvm, Eorumqve Vicariorum munus; sed
Parochorum etiam & conscientiarum directorium concernentium casuum
ac dubiorum indies occurrentium Resolvtiones ... quàm brevissimè
continentur

Zerola, Tommaso

Coloniae Agrippinae, 1680

Edicta, Seu Statvta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10421

EDICTA, SEU STATUTA.

SUMMARIUM.

- 1 An Episcopus possit facere edicta in sua diocesi.
- 2 An addere penas ultra jus commune in illis.
- 3 An durent post mortem ipsius.
- 4 An capitulum possit facere statuta sine Episcopo.

AD Primum. Respondetur affirmative, *c. ut animarum, de constitu. lib. 6. c. si quis, de major. & obed.* modò non sint contra jus canonicum. *Gom. in d. c. ut animarum, §. statuto. n. 1. Fel. in d. c. si quis, Bart. in l. 1. ff. quod quisque juris, & in l. omnes populi, ff. de just. & jure.* sed non potest facere edicta contra legem superioris, *Gom. loc. cit. n. 25,* sed potest contra jus civile disponere. *idem ibidem num. 29. Abbas in c. cum venerabilis, de judic.*

Ad secundum. Respondetur affirmative, dicendo primò, quòd potest ponere pœnam ipso jure in edictis, ubi jus imponeret aliam pœnam non ipso jure, ita *Gemin. ibidem notab. tertio. Abbas in c. cum contingat, in columna secunda, de foro comp.* Secundò potest imponere pœnam privationis beneficii, ipso jure, clericis non residentibus. *Card. in c. ex tunc de cler. non resid. Gom. ubi supra n. 16. Selva tract. de benef. 4. p. q. 5. n. 3. Gl. in Clem. 2. in ver. tolli, de elect. & gl. in Clem. 2. in ver. ut ii de arat. & qual. ratio est: quia Episcopi suis edictis seu constitutionibus possunt adjuvare jus canonicum, imponendo pœnam, ubi non est, Joan. Andr.*

in c. fin. Archiep. Diaz. in pract. crim. can. cap. 136. Rebuf. in pract. benef. tit. de dispensation. de non resid. numero 12. 13. & 14. ubi plus dicit, quòd tunc possunt privari, etiã sine inonitione præcedenti. *Panor. in c. quoniam. §. porro, col. 4. ver. advertendum tamen, ut lit. non contest. Rebuf. tit. dispen. de non resid. n. 25.* Tertio potest facere edicta ad reformationem morum subditorum, & imponere pœnas, licet non contra jus canonicum, ut dictum est, sed præter, i. ampliando pœnam, & augere, *Abb. in c. licet, in 2. notab. de offic. ord. & hoc non solum ab Ecclesiasticis, sed etiam à laicis iudicibus posse fieri, ex multis Doct. tenet Covar. de spons. 1. p. c. 6. §. ult. n. 17.* Quarto potest factum à jure damnatum prohibere sub certa pœna, *Abb. in c. à nobis, de sent. excom. Fel. in d. c. si quis, col. 5. & sic potest facere edictum fulminans excommunicationem ipso jure contra tenentes beneficia sine titulo. Gom. loc. cit. n. 18.* Quintò potest facere edicta etiam contra laicos, concernentia salutem animarum, quia ratione animæ laici subiunt Episcoporum statutis, *Gom. ibi, n. 13. Firman. tract. de Epif. fol. 28.* quia Episcopus habet jurisdictionem in laicos, non solum de jure, sed ex prorogatione, *Boer. decis. 69. n. 4. & sic potest prohibere ludos nocte Nativitatis Domini, & ne accedant ad monasterium monialium, ut solvant decimas, & alia hujusmodi, ut patet in verb. moniales, & per universalem consuetudinem.* Sextò quoties jure reperitur aliqua pœna, quæ propter diversitatem opinionum est dubia, tunc potest Episcopus illam imponere ipso jure. *Jo. de Anan. in c.*

frater-

fraternitatis, col. pen. de heret. Jo. And. in c. ex parte, il tertio. de verb. sign. Gom. loc. cit. n. 26. Septimò non potest imponere pœnam ipso jure, quæ afflictionem corporis, vel infamiam induceret. Bald. in l. programma, n. 2. C. comm. epist. & Sall. ibidem, Gom. loc. cit. cum propter periculum irregularitatis per c. 2. de homic. lib. 6. & Clem. unica. eodem tit. tum etiã, quia Episcopus non debet esse percussor, 1. ad Tim. c. 3. & lingua, & scripto potest causari percussio, D August. super Psalmum. 63. Octavò, non potest statuere & imponere pœnam in subditos extra suum territorium, nec illi contraveniant, dictam pœnam incurrerent, etiamsi fuerit pœna excommunicationis, Abb. in c. qua in Ecclesiarum, de const. in principio, & in rub. de foro comp. & in c. 1. de raptor. Alex. in consi. 3. in p. vol. Gom. loc. cit. n. 39. & 40. ratio assignatur in dict. c. 2. de de const. lib. 6. Navar. cap. 27. n. 272. Covar. in c. alma mater. 1. p. §. 10. n. 3 de sent. excom. lib. 6. l. ult. ff. de jurisdic. om. jud. quidquid dicat Bart. in l. cunctos populos, n. 45. de sum. Trin. & fide cat. Nonò, hinc fit Episcopum, vel Archiepiscopum, Primatem, vel Patriarcham, posse incidere in pœnam impositã in statuto sive edicto alicujus Episcopi, vel Vicarii ipsius generalis, quia delinquens in illius territorio, incurrit pœnas, Abb. in c. cum inferior, de major. & obed. Gõ, loc. cit. n. 53. & dicam. in ver. excommunicatio, de cau. mater. §. 1. dub. 1. ubi etiam poteris videre si statutũ Episcopi se extendit in loco exempto. Soc. consi. 77. incipiente, Consiliis nostris col. 3. ver. 1. in 1. vol. vide & Alio. in const. Homines, num. 8. Deci-

mò potest facere edicta, constitutiones, ne clerici aecedant ad tribunalia laicorum, c. 1. & ult. de postul. imò nec clerici possent deponere testimonium veritatis in judicio laicali, sine licentia sui ordinarii, tam in criminalibus, quam in civilibus, c. monachi, c. de presentium, & ibi gloss. in verb. defensor, 16. quest. 1. cap. 2. de postul. c. non magnopere. ne cler. vel mon. Foll. in frag. n. 9. Guid. Pap. quest. 65. ubi dicit, quod nec de licentia sui ordinarii, si agitur criminaliter. Inn. in cap. 1. numero 2. de jur. calum. Undecimò ne clerici agant negotia, seu procuraciones laicorum, cap. sacerdotibus, ne cler. vel mon. cap. fin de vit. & honest. cler. Diaz. in pract. crim. can. cap. 52. Duodecimò ut deferant habitum clericalem, & tonsuram. Concil. Trid. sess. 14. c. 6. de refor. Diaz. loc. cit. c. 69. c. non licet, il. 2. 23. dist. c. nullas 11. q. 4. Ang. in ver. cler. 4. §. 1. & 8. Sylv. in ver. excomm. 6. n. 4. gl. in Clem. fi. in ver. videatur, de vit. & honest. cler. adest Bulla Sixti V. circa habitum, & qualitatẽ ipsius, quam videas. Decimotertio ne deferant arma, cap. in audientia, de sentent. excomm. c. clerici, 23. q. 8. c. ex multa. §. de cler. de voto, & vot. redem. c. non. pia, & ibid. Clem. prima de vit. & honest. cler. Ang. in ver. clericus, 10. in initio. Decimoquarto ne descendat à diœcesi sine licentia ordinarii, cap. querente. de cler. non resid. Selva tract. de benef. 4. p. quest. 4. §. 5. & 6. Concilium Tridentinum sess. 23. cap. 6. & 11. de refor. Decimoquinto ne cohabitent cum mulieribus suspectis in toso tit. de cohabit. cler. & mul. & Concilium Tridentinum. sess. 25. c. 14. de refor. Decimosexto ne

B

ludant

ludant ludis prohibitis, nec illorum sint inspectores, *cap. cler. il 2. de vit. & honest. cler. Conc. Trid. sess. 22. c. 1. de refor.* Decimoseptimò ne exercent aliquam artem sordidam, *Clem. 1. de vit. & honest. cler.* Decimooctavò ut intersint horis canonicis, & divinis officiis *c. dolentes de de celeb. miss. c. fi. 92. dist. Nava. tract. de hor. can. c. 5. n. 3. II. & 14. Sylvest. in ver. 6. hora can. §. 1. ver. 4. Clem. 1. de celebr. miss. & hoc sub pœna subtractionis fructuum, & quotidianarum distributionum, c. unico, de cler. non resid. lib. 6. & dicam inferius in ver. distributiones quotidiane.* Decimononò ne parochus absit à sua parochia ultra biduum sub pœna pecuniaria mediæ decimæ, & non ultra, declarat sac. Congreg. 37. & si ultra, sub pœnis prout dicam in ver. privatio, inferius. & Conc. Trid. sess. 23. c. 1. §. eadem omnino, de refor. Vigestimò ne clerici peregrinentur. Abb. in c. scriptura, n. 9. de voto: & alia multa prout in jure, sacris Conciliis, & diversis aliis constitutionibus. Vigestimoprimò ut clerici servant antiquos canones de vestitu, gestu, & aliis, de eorum moribus disponentes. Nav. in c. statumus, n. 29. 1. q. 3. & præcipuè ne fulgidis & claris vestibus utantur, c. primo, 21. q. 4. Vigestimosecundò potest prohibere, ut laici, non gaudentes privilegio clericali, non portent tonsuram, vel habitum clericalem, Gemi. in c. unico de bigam. lib. 6. per illum tex.

Ad tertium. Gl. in d. c. 2. §. statuto, de consl. lib. 6. dicit quòd sunt perpetua, sicut statuta legatorum, c. fi. de de offi. leg. & gl. ibi in vers. statuta, tamen opinio

contraria est, verior, nempe quòd sint temporanea, & expirent morte conditoris, Bal. & Doct. in l. 5. ff. de verb. obl. Firm. tract. de Episcopo. 2. p. lib. 4. q. 15. fol. 26. Aret. in §. alia, Instit. de actio. Gome. loc. cit. à n. 62. usque ad 66. secus in statutis legatorum, quæ sunt perpetua; ratio diversitatis est: quia in Legato reperitur in jure cautum, in Episcopo verò non; fallit tamen hoc in edictis, seu ordinationibus factis in Synodo provinciali, vel diœcesana, quæ sunt perpetua, & non expirant morte conditoris, Navarr. c. 27. n. 2. ratio est, quia tunc illa edicta seu constitutiones, habent vim legis, & canonis, & ita intelligitur etiam de excommunicatione, & casibus reservatis in synodo provinciali, vel diœcesana, quia sunt perpetui, imò Abb. in c. à nobis, n. 12. dicit esse perpetua, etiam facta à capitulo sede vacante, nisi revocentur per Episcopum de novo creatum, hoc intellige exceptis synodalibus, prout supra. ita Socrates in historia tripartita lib. 1. c. 9. ubi inter cætera ab Imperatore Constantino sancita in favorem auctoritatis Episcopalis asseruit decrevisse inconvertibiles esse terminos synodales. Host. in sum. tit. de offi. leg. §. quid pertinet, num. 3. cum aliis, & d. in quo loco.

Ad quartum. Respondetur quòd non in tangentibus statum Ecclesia generalem, vel tangunt Episcopum, aliàs potest. Gloss. in c. 2. §. ceterum, in ver. statutum, de verb. sign. lib. 6.

Gem. in c. cum in tua, notab. 2. de consuetud. l. 6.